

28.4.29.3.1961

Droży Towarzysze!

Referat Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych towarzysza Marszałka Gieczyko świadczy o poważnym wzroście siły obronnej państw - uczestników Układu Warszawskiego, a także o potrzebie dalszego jej umacniania w związku ~~(z obecną sytuacją międzynarodową)~~ aktualną.

W ramach realizacji wspólnych ustaleń, wynikających z Układu Warszawskiego, Polska w ostatnich latach wniosła dalszy wkład w umocnienie swej obronności i systemu obronnego państw obozu socjalizmu. Zostały zrealizowane wspólne ustalenia w ramach Układu Warszawskiego w zakresie organizacji, wyszkolenia i materiałowo-technicznego zaopatrzenia armii.

Polska obecnie zdolna jest wystawić wyższy związek operacyjny oraz odpowiednie siły marynarki wojennej, a także wojska obrony obszaru kraju - składające się z wojsk obrony przeciwlotniczej, lądowych jednostek czynnej i biernej obrony terytorialnej oraz technicznych jednostek zabezpieczenia ciągłości pracy systemu łączności i komunikacji na zapleczu.

W ostatnich latach znacznie podnieśliśmy stan jakościowy naszej armii. Obecnie wojska lądowe są w 100% zmotoryzowane lub zmechanizowane, z czego 2/3 to pancerne i zmechanizowane związki taktyczne, zaś 1/3 - zmotoryzowane. Stopień mechanizacji przypadający na jednego żołnierza wynosi obecnie blisko 30 KM.

Wojska lotnicze i wojska obrony przeciwlotniczej obszaru kraju stopniowo, zgodnie z planem, przeobrażamy w nowoczesny sprzęt lotniczy i przeciwlotniczy. Ostatnio wprowadzamy w lotnictwie i obronie przeciwlotniczej broń raketową.

Siły marynarki wojennej systematycznie rozwijamy. Posiada

z postępującymi stale zbroje-
niami mocarstw imperialistycznych
i ich wojennych paktoów,
w związku z nieustającymi
agresywnymi poczynaniami
imperializmu w różnych
częściach świata.

Wskazania do str. 1

ona na uzbrojeniu niszczyciele, okręty podwodne, kutry torpedowe, ścigacze, trałowce.

O wysiłku w kierunku podniesienia stanu gotowości sił zbrojnych i ich modernizacji świadczy fakt, że w minionym pięcioleciu 42% środków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej zostało przeznaczonych na uzbrojenie i wyposażenie techniczne, nie wliczając inwestycji. Ukształtowaliśmy już podstawy umożliwiające przejście w najbliższych latach do kolejnych poważnych zmian wynikających z nowych koncepcji rozwoju sił zbrojnych.

Jednocześnie dokonujemy stałego wysiłku dla podniesienia technicznego i politycznego poziomu naszej kadry. Na przykład w ciągu ostatnich 5 lat ilość oficerów ze średnim i wyższym wykształceniem ogólnym i wojskowym wzrosła z 30% do 70%, przy czym w bieżącym roku nastąpi poprawa na tym odcinku o dalsze 15%. Ilość oficerów z wyższym lub średnim wykształceniem technicznym stanowi dziś 19,2% ogólnego stanu zawodowej kadry oficerskiej. W porównaniu z rokiem 1955 procent ten wzrósł w przybliżeniu pięciokrotnie. Rośnie także aktywność instancji partyjno-politycznych oraz ich wpływ na życie wojska.

W bieżącym planie pięcioletnim zamierzamy podnieść stopień gotowości bojowej Sił Zbrojnych Polski, dokonując w okresie do 1965 r. dalszych poważnych zmian w ich strukturze organizacyjnej, uzbrojeniu i wyposażeniu technicznym w myśl zaleceń zawartych w referacie Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych.

W wojskach lądowych zamierzamy przejść na dwa typy dywizji, reorganizując do 1965 r. dotychczasowe dywizje piechoty zmotoryzowanej na dywizje zmechanizowane.

Strukturę organizacyjną dywizji pancernych i zmechanizowanych dostosujemy do zaleceń Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych.

Sformujemy jednostki raketowe o przeznaczeniu operacyjno-taktycznym i taktycznym w ilości, która została już uzgodniona.

60% istniejących w czasie pokoju ogólnowojskowych związków taktycznych doprowadzimy do stanu pełnej gotowości bojowej z równoczesnym utrzymaniem w stanie natychmiastowej gotowości do działań określonej części jednostek inżynieryjnych i łączności.

W wojskach lotniczych i w wojskach obrony przeciwlotniczej obszaru kraju przewidujemy modernizację lotnictwa myśliwskiego przez wprowadzenie na uzbrojenie samolotów MIG-21. Zakres tej modernizacji uzależniony jest nie tylko od naszych możliwości płatniczych, lecz również od możliwości dostaw z krajów -- uczestników Układu Warszawskiego.

Dla wyposażenia lotnictwa rozpoznawczego mamy zapewnione dostawy nowego typu samolotów JAK-27 R.

W związku z zaleceniami Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych przyśpiesza przyjęcia sprzętu raketowego dla obrony przeciwlotniczej, chcielibyśmy o dwa lata wcześniej, to jest do końca 1963 r. zakończyć wyposażenie uzgodnionej ilości jednostek raketowych.

Usprawniamy system dowodzenia obrony przeciwlotniczej kraju przez likwidację jednego ogniwa dowodzenia.

W marynarce wojennej dokonamy dalszej modernizacji, wprowadzając również broń raketową.

W sprawie reagowania na wypadki naruszania obszaru powietrznego państwa przez samoloty obce oraz wód terytorialnych przez

okręty podwodne - delegacja polska całkowicie zgadza się z propozycjami wysuniętymi przez Naczelnego Dowódcę Zjednoczonych Sił Zbrojnych.

Odnosnie zagadnień związanych z produkcją uzbrojenia delegacja polska podziela pogląd wyrażony w referacie tow. Chruszczowa o potrzebie zwiększenia udziału ~~inn~~nych, poza ZSRR, krajów - uczestników Układu Warszawskiego w produkcji i wzajemnych dostawach nowych rodzajów uzbrojenia.

Odpowiada nam propozycja przejścia w Polsce na produkcję czołgu T-55 i uruchomienia produkcji radiolokatora P-35 M, rakiety "powietrze - powietrze" K-13 i rakiety przeciwpancernej "Trzmiel". W sprawie produkcji wymienionych rakiet Kierownictwo naszej Partii zwróciło się ostatnio z odpowiednim pismem do tow. Chruszczowa.

Obecnie nie posiadamy jeszcze rozeznania co do całokształtu zagadnień, związanych z uruchomieniem produkcji wymienionych rodzajów uzbrojenia. Uważamy, że w pierwszym rzędzie nasi eksperci winni zapoznać się z dokumentacją techniczną i technologią produkcji, co stanowiłoby podstawę dla dokonania analizy własnych zdolności produkcyjnych i potrzeb kooperacyjnych.

Chcielibyśmy uruchomić w kooperacji z Czechosłowacją produkcję transportera opancerzonego. Prowadzimy w tym zakresie rozmowy. Uważamy, że przy tak ważnym i masowym sprzęcie jak transporter, szczególnie istotnym jest dobór do produkcji najodpowiedniejszego typu, przy czym nie można tu pominąć zagadnienia unifikacji.

Trudno jest nam obecnie ustosunkować się do produkcji w Polsce latającego celu ŁA-17. Sprawa ta wiąże się przede wszystkim z ilością i terminami dostaw dla naszego wojska samolotów myśliwskich MIG-21. Wcześniejsza dostawa tych samolotów pozwoliłaby nam zaprzestać wcześniej produkcji samolotów MIG-17, co umożliwiłoby

zwolnienie odpowiednich mocy produkcyjnych. Ponadto podjęcie decyzji odnośnie uruchomienia produkcji ŁA-17 wymaga zbadania szeregu zagadnień, jak np. : zakresu kooperacji, niezbędnej aparatury sterowania, potrzeb materiałowych itp. Natomiast mamy jasność co do możliwości uruchomienia w Polsce produkcji samolotu szkolno-treningowego na potrzeby własne i innych krajów Układu Warszawskiego. Sprawę tę należy rozważyć przy ustalaniu podziału produkcji. Uruchomienie tej produkcji w Polsce, naszym zdaniem, pozwoliłoby w innych krajach zwiększyć produkcję samolotów MIG-21.

Konieczność uruchomienia w naszych krajach produkcji nowych asortymentów broni, przy jak najbardziej ekonomicznych nakładach, wymaga dalszego pogłębienia prac nad prawidłowym podziałem produkcji. Dlatego też uważamy za konieczne utrzymanie zasad ustalania specjalizacji, zatwierdzonych na konferencji przedstawicieli komunistycznych i robotniczych partii w maju 1958 r. Uważamy przy tym za niecelowe podejmowanie przez poszczególne kraje nowych inwestycji dla uruchomienia produkcji uzbrojenia, w wypadku, jeśli w innych krajach istnieją już rozwinięte i niewykorzystane zdolności produkcyjne.

W związku z koniecznością modernizacji uzbrojenia i zaleceniami w tej sprawie Naczelnego Dowódcy^{cy} ~~Złama~~ Zjednoczonych Sił Zbrojnych podjęliśmy decyzję zwiększenia wydatków na zakup uzbrojenia o 6 mld zł., to znaczy o 15% ponad uprzednio zatwierdzone limity planu na lata 1961 - 1965. Import uzbrojenia wzrośnie o 100 mln. nowych rubli ponad pierwotne ustalenia planu. Oznacza to, że wydatki na uzbrojenie w latach 1961 - 1965 wzrosną u nas w porównaniu z ubiegłą pięciolatką o ponad 80%, a import uzbrojenia o ponad 130%. W obecnej pięciolatce wydatki na uzbrojenie stanowią będą ponad 50% całości budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej.

Zwiększenie produkcji uzbrojenia wymagać będzie także dodatkowych nakładów inwestycyjnych.

Są to trudne i napięte zadania, szczególnie na tle sytuacji gospodarczej naszego kraju. Wyposażenie Wojska Polskiego w nowoczesne uzbrojenie, z konieczności, w ogromnej mierze, związane jest z poważnym importem, przede wszystkim ze Związku Radzieckiego. Wartość założonego importu uzbrojenia na bieżącą pięciolatkę wynosi około 590 mln nowych rubli, w tym ze Związku Radzieckiego około 515 mln rubli, nie wliczając importu kooperacyjnego. Oznacza to, że przy utrzymaniu obecnych warunków płatności za dostawy uzbrojenia z ZSRR, ustalonych w umowie między Polską a Związkiem Radzieckim z dnia 16.IV.1960 r., zadłużenie nasze wzrośnie w bieżącej pięciolatce o 217 mln nowych rubli. Oprócz płatności za dostawy uzbrojenia w bieżącej pięciolatce w wysokości 330 mln nowych rubli, w ciągu pięciolecia spłacimy jednocześnie kredyty zaciągnięte na import uzbrojenia w ubiegłym okresie w sumie 73 mln nowych rubli. Jeżeli chodzi o nasz ogólny bilans płatniczy w obrotach z krajami socjalistycznymi, to w okresie 1961 - 1965, jest on dodatkowo obciążony spłatą kredytów o charakterze cywilnym, zaciągniętych w poprzednim okresie w kwocie 320 mln nowych rubli. Łączne saldo obrotów z krajami socjalistycznymi w zakresie kredytów długoterminowych otrzymanych i spłacanych, wykazuje pogorszenie w porównaniu z poprzednim pięcioleciem o około 385 mln nowych rubli.

W tej sytuacji wysunięta przez tow. Chruszczowa

JK
7

Mimo trudności gospodarczych znacznie powiększyliśmy
wydatki na uzbrojenie wojska i jego reorganizację. Zrobimy
wszystko, co jest w naszych możliwościach dla dalszego
umocnienia obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
i całego obozu socjalizmu.

propozycja zmian warunków płatności za dostawy uzbrojenia i powiększenia płatności clearingowych do 50% wartości dostaw pociągnęłaby za sobą konieczność zmniejszenia naszego importu uzbrojenia o sumę około 117 mln nowych rubli. Stan naszej gospodarki narodowej nie pozwala bowiem na dalsze obciążanie bilansu płatniczego.

Nasz plan na lata 1961-1965 jest napięty. Założyliśmy wyższy wzrost nakładów inwestycyjnych, niż dochodu narodowego. W bieżącej pięciolaton, w stosunku do ubiegłego pięciolecia, zwiększa się udział akumulacji w dochodzie narodowym. Pokażna część nakładów inwestycyjnych przeznaczona jest na rozwój bazy surowcowej, między innymi na budowę kopalń miedzi i węgla o długim cyklu produkcyjnym. W skutek tego wzrost inwestycji nie da odpowiednich rezultatów produkcyjnych w bieżącej pięciolaton, a dopiero później. Wyrazi się to w pewnym zmniejszeniu udziału produkcji przemysłowej Polski w ogólnej produkcji przemysłu krajów RWPG w roku 1965 w stosunku do roku 1960. Musieliśmy w planie pięcioletnim założyć niższy, niż w innych krajach RWPG wzrost płac realnych, przy czym dodać należy, że płace realne w roku 1960 były u nas w porównaniu z rokiem 1959 około dwa procent niższe.

Budownictwo mieszkaniowe w okresie pięciolecia tylko w bardzo nieznacznym stopniu poprawi naszą obecną, ciężką sytuację mieszkaniową, gdyż prawie wszystkie efekty budownictwa mieszkaniowego pochłaniają potrzeby wynikające z przyrostu ludności.

W tej sytuacji prosimy Towarzyszy Radzieckich o utrzymanie w stosunku do Polski obecnie obowiązujących warunków płatności za dostawy uzbrojenia.

16-2-7 10224,

Szanowni Towarzysze!

Obradujemy tutaj nad dalszym umocnieniem sił obronnych państw Układu Warszawskiego, a przez to samo siły i jedności całego obozu socjalistycznego, zgodnie z jednomyślnie przyjętymi wytycznymi na listopadowej Naradzie Moskiewskiej. W związku z tym delegacja polska nie może nie ustosunkować się do poczynąń kierownictwa jednego z państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego, a mianowicie Albanii. Fakty przytoczone w liście ~~KG-KPZR~~ w liście Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych, skierowanym do Ministra Obrony Ludowej Republiki Albanii zmuszają nas wszystkich do zajęcia zdecydowanego stanowiska. Są to fakty, które - łagodnie mówiąc - dowodzą kompletnego braku poczucia odpowiedzialności i złej woli ze strony Kierownictwa Albańskiej Partii Pracy.

Nieodparcie narzuca się pytanie: czego chce i dokąd zmierza to kierownictwo? Zdaże ono sobie chyba w pełni sprawę z tego, że jego postępowanie, jego stosunek do Związku Radzieckiego i do Kierownictwa KPZR, do wszystkich uczestników Układu Warszawskiego podważa jedność obozu socjalistycznego, godzi tym samym w interesy narodu albańskiego, sprzeczne jest z elementarnymi zasadami proletariackiego internacjonalizmu.

Postępowanie to uwidoczniło się w całej jaskrawości na ostatnim zjeździe Albańskiej Partii Pracy. Nie sposób tu omawiać całego przebiegu zjazdu, któremu nadano kierunek sprzeczny z uchwałami Narady moskiewskiej. Co mamy np. myśleć o zaskakującej rewelacji I Sekretarza Albańskiej Partii Pracy o zaskakującej rzekomej napaści na Albanię ze strony Jugosławii i Grecji w koordynacji z VI amerykańską flotą na Morzu Śródziemnym.

/mówili już o tym tutaj inni towarzysze/. Czy jest do pomyślenia,

aby rząd kraju uczestnika Układu Warszawskiego, znajdując się w posiadaniu tak ważnych wiadomości, jak zorganizowanie napaści na jego terytorium nie zawiadomił natychmiast o tym Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych, lecz przez kilka miesięcy ukrywał tę wiadomość przed wszystkimi swymi sojusznikami. A przecież tak postąpił rząd i kierownictwo partii albańskiej. Co sądzić o tym? ^{Współudku} Komu i do czego jest to potrzebne?

Nie można oprzeć się obawie, że cała ta nieudolna in-scenizacja pomyślana została dla zmontowania jakiejś prowakacji typu beriowskiego. Może niesłusznie, a może i słusznie nasuwa się nam skojarzenie z niedawno przeprowadzonymi w Albanii aresztowaniami wybitnych komunistów albańskich, których z trybuny IV Zjazdu Albańskiej Partii Pracy określono jako wrogów narodu. Choemy z całą stanowczością i powagą stwierdzić, że aresztowanie członka Biura Politycznego Albańskiej Partii Pracy tow. Liri Belishowej oraz przewodniczącego Komisji Kontroli Partyjnej tow. Koco Tashko, i zamierzony przeciwko nim proces nie jest tylko sprawą wewnętrzną Albanii. Tego rodzaju rozprawy odbijają się niezmiernie ujemnie i wyrządzają ogromne szkody całemu międzynarodowemu ruchowi komunistycznemu.

Uważamy, że w takich wypadkach inne partie obozu socjalistycznego powinny mieć przed procesem prawo wglądu w całość sprawy. Zwracamy się konkretnie do kierownictwa Albańskiej Partii Pracy aby wyraziło zgodę na powołanie Komisji złożonej z przedstawicieli kilku partii krajów obozu socjalistycznego i umożliwiło jej wgląd w tę sprawę. Byłoby to na pewno z korzyścią i dla Albańskiej Partii Pracy i dla całego międzynarodowego ruchu komunistycznego.

W pełni popieramy wnioski towarzyszy radzieckich w sprawie bazy morskiej w Albanii. Są one wyrazem dobrej woli Związku Radzieckiego i chęci stworzenia warunków, w których przy dobrej woli strony albańskiej mogłaby nastąpić normalizacja sytuacji.

Zgadza się też całkowicie z oceną polityki kierownictwa Albanii dokonaną przez ~~Komitet Centralny KPZR~~, ~~/oraz z wypowiedziami~~ występujących tu przede mną towarzyszy.

Choemy wierzyć, że kierownicy albańscy zejść z fałszywej i niebezpiecznej drogi, po której kroczą już od dłuższego czasu. Leży to w interesach zarówno Albanii, jak i całego obozu socjalistycznego.

Towarzysze!

Kroków Głównym celem naszych obrad jest rozpatrzenie konkretnych ~~z~~ *z*mierzających do umocnienia siły obronnej państw Układu Warszawskiego. Pod tym ~~względem~~ *względem* narada nasza niewątpliwie spełni swoje zadanie. Tym samym umocnimy podstawy naszej polityki zabezpieczenia pokoju, polityki pokojowego współistnienia, realizując linię wytyczoną w dokumentach Moskiewskiej Narady 81 partii komunistycznych i robotniczych.

Postanowienia, które zapadną na obecnym posiedzeniu Politycznego Komitetu Doradczego Polska będzie wcielać w życie według wszystkich swoich możliwości.